

JUŽNE ŽIVOTINJE

IRENA MATIJAŠEVIĆ

SADRŽAJ

MARY	1
draga monica	2
draga marilyn	3
draga s.	4
draga whitney	5
draga mary	6
draga mary	7
draga mary	8
mary razgovara	9
<i>srele smo se opet</i>	10
pogreška	11
mary gleda fotografiju	13
ŠTO ŠAPĆU ROMKINJE	15
što šapću romkinje	16
jack koji se pucao u pjesmama	17
noćna ptica	18
isabel	19
ole	20

amel	21
marija	22
SJEVER	24
poštar	25
susret	26
običan dan	27
sjever	29
priča	30
ubijmo užitak	31
zmija	32
DNEVNIK	33
natalna karta	34
astrologija	35
jaspers	36
dnevnik	37
manira	38
ljetos	39
opsesija	40
plaćanje kave	41

bura	42
KALENDAR	43
pjesma	44
siječanj	46
nakon voća	48
nove zemlje	49
brod	50
pjena	51
kalendar	52
SEZONA	54
sezona	55
dvije žene	56
jutro	57
sinteza	58
krater	59
mačke	60
antilope	61
priča	62

LIKOVİ	63
histerija	64
bijelo	65
kralj i kraljica	68
šaman	70
lunatic	72
voda	73
eho	75
stvar	78
<i>nadimaju se</i>	79
biljka	81
<i>izašla sam</i>	83
O autorici	86
Impresum	87

MARY

DRAGA MONICA,

oprosti što si tako dugo čekala na ovo pismo. trebala sam namjestiti slova, dobar font, oni koji se služe slovima times new roman, znaju, da ne možeš bez njih pisati, bez gustog proreda još manje. kako si? kako je divno što si se tako dobro oporavila, što te ne muči prehlada, što nemaš upalu mišića od vježbanja. znam da ništa drugo ne radiš, samo vježbaš i plivaš. neki ljudi mogu čudesno plivati, kad plivaju pokreću im se misli, i sa svakim novim zamahom, svakim prijeđenim metrom, postaješ sve sigurniji. to su ljudi koji najbolje misle kad se kreću, kad trče, a ti plivaš. preplivaš toliko bazena, ili mora, samo da prođe vrijeme, da prođe tih šezdeset minuta koliko ti treba da saznaš što ti je danas, što se s tobom zbiva. ok, voljela si ga, ali monica, to se ne radi tako. možeš se možda ubiti, kao što se ubijaju labilni srednjoškolci i srednjoškolke. ljubav je odvratna, pošalje ti billa, i hillary, i gledaš ih sretno. nisi nikad željela biti ništa posebno, ali su te ipak ubacili među posebne žene, posebne po gluposti, poniženju i potpunom nepostojanju samopoštovanja. popušiti predsjedniku, e jebem ti, i onda se još hvaliti, jer ti si pozvala ljude, ti si ga htjela raskrinkati. o bože, kako si jadna. u stoljećima koja dolaze, hillary će biti svijetla zvijezda razuma, a ti ćeš biti znak jada na koji žena može spasti. mislila si da ćeš uspjeti svojim tijelom. o kako si jadna. tko te naučio tolikoj sigurnosti u tijelo? tko je u tvojoj obitelji bio toliko puten? gdje je taj predak?

DRAGA MARILYN,

tebe malo bolje poznajem jer sam čula o tebi preko monice. zbližile ste se na seansi liječenih alkoholičara, i tamo si našla svoju životnu ljubav. znam da nije dobar primjer djeci koju nemaš, znam da te prošla volja za obitelj. tko će svladati njemački, toliko članova, neodređen i mrzak, kao i red, rad i disciplina. ali eros ramazzotti i ti biste bili super par, on crn, ti plava. nemaš pojma kako te predsjednik voli, danas je na primanju pričao kako je jackie proračunata kurva. a ti si mu utjeha, ti si mekana. nemaš ni trunke želje biti ništa drugo, nego samo to, samo to. ne biti marilyn, ne biti glumica, ništa drugo, nikad ništa drugo, nego, ajmo s tim van, samo to jedno, žena. ajmo bit još ludi, marilyn, ti si večeras sigurno raspoložena, raspoložena za reći istinu o sebi, kad bih te pitala što si i tko si, sigurno bi rekla da si ženka. južna ženka. začeli su te sjever i jug, ali se sjever povukao van, odustao pri samom začecu. tako je jug sam morao roditi dijete. to je tajna tvog podrijetla.

DRAGA S.,

dakle, dakle. svašta pričaju o tebi. je li ti uzor madonna? ili ti je uzor kao i madonni kabala? ili seliš noću iz jednog stana u drugi, iz tuarega u neki drugi tuareg, pa te vidim na reklamama za volkswagen, pa se odore mijenjaju, sad je druga boja kose. sad smo si na ti, nadam se da nitko nikad neće znati da je ovo himna ženama koje se nikad ne mogu uspraviti, posrnulost nose u načinu kojim hodaju, načinu kojim se smiješe, u očima koje pozivaju muške, ali im ne mogu biti vjerne. barem ne dugo. uvijek se pojavi netko. ukusi se mijenjaju. nekad uzimaš minerale, nekad vodu. ali zapamti jedno, iz tla možeš uzimati puno toga: zapamti, rekla sam, možeš uzeti kalij, fosfor, i iz vode možeš uzeti puno toga, i iz zraka možeš uzeti što ti treba, kisik ili vodik, ali iz vatre ne možeš uzeti ništa. vatra samo grije. uskoro, kad zađe sunce, nema je više. pojavi se mjesec. to su dvije stvari od kojih ne možeš uzimati, odnosno možeš samo kad one hoće, zato pitaj sunce svako jutro, smijem li uzeti topline, pitaj mjesec svake noći, smijem li te

DRAGA WHITNEY,

nego, taj glas. znam da je glupo, i sve to znam, ali moram te ipak pitati: zašto? što je bilo u tom bobbyju? najsmješnije je to što znam odgovor. znaš priču o noćnom leptiru koji kruži oko svjetla? znaš priču o čovjeku koji je sjedio u svojem stolcu i odjednom je nestao, pitaš se kako, evo reći ću ti, on je izgorio. to nije priča nego istina. ne vjeruješ? pogledaj, ovo je knjiga o posrnulima. nalaziš se među njima, a mogla si biti diva, majka krasne puti, bijela kava, machiatto, koju bi imale i tvoje kćerke, blizanke emma i mary, emma bovary i mary wolstonecraft, jedna će se udati za bovaryja, a druga će zadržati tvoje prezime. dakle, mary houston.

DRAGA MARY,

ti si zadnja. imaš savršenu ladicu, savršeno kuhaš, savršeno sviraš, savršen ti je povrtnjak. savršene su ti kćerke, savršeno puše i piju, savršeno se odijevaš, tehnika to jedino ne znaš, to jedino ne znaš, ali imaš savršen ured, i kad razgovaraš znaš iznijeti karte na stol, a nekad ih i prikrivaš, u biti se ne razlikuješ od drugih, ideš na pilates.

jednog dana sam te čula kako plačeš. što je bilo mary, rekla si mi, razbila mi se čaša.

plakala si zbog razbijene čaše. zbog toga što si okrznula autom stup. zbog gljivica koje su te napale. cijeli dan si plakala dok nije došao martin. on je bacio gljivice u smeće, očistio ti lice od njih, skinuo malu kožu s tvoje brade, i onda su se pod njom, u dubini, pokazali brkovi, velike smeđe dlake.

DRAGA MARY,

unijela si dozu hiberniranja. onako kako šute kompjutori, kako prezime životinje. imaš razdoblja kad spavaš, kad samo ravnaš kosu i glumiš da si živa. ništa te ne zanima. ništa ne radiš. ne odneseš ni ručnik na plažu, ne, on je težak. uroniš u more, bježiš od sunca. nekad si voljela more, a sad voliš planine. ha ha, nasmiješ se. nikamo ti se ne ide, ne ide ti se. ne moraš ići na more, da budeš u moru. ne moraš se roditi, zar nije lijepo pobaciti dijete i otići u pakao? dobre djevojke idu u raj, a loše idu kamo god zažele. pjevaš: nekad si bio crno vino koje me opija, danas si samo žuto lišće što se zaboravljaš. zaboravi se, mary. nemaš sluha, a imala si ga prije, sluh je nestao.

DRAGA MARY,

popij malo vina. reci mi nešto, ne odveć lijepo. reci mi ružne riječi, kojima ćeš pokazati koliko ti je stalo. ali to me ne zanima, neka te ružne riječi budu znak da si počela misliti, da o svemu duboko razmišljaš. a zašto? zašto to činiš? zato jer moraš preživjeti, jer bez misli nema života. mislila si da je život osjećaj, dar, da je život plod ljubavi, i da znači samo ljubav, a sad znaš još nešto: život je misao o životu. zato on i je i nije. zato su gadne riječi jednako toliko smrtno, udarci koje nanosiš ljudima su za njihovo dobro. hvala ti što si me ošinula bičem jer od toga se nešto rodilo u meni.

stigla je atena.

MARY RAZGOVARA

a onda si mi rekla da si ti zapravo znanstvenica
da, ali i vjernica astrologije
ne, rekla si
astrologija je znanost koju neprestano testiram
ona nije znak mojeg iracionalnog
nego duha koji ispituje i sumnja.
ispričala sam ti svoju priču
ti meni svoju.
imaš uz sebe dobrog čovjeka
ja lošega
obje smo sretne.
rekla si da moj bivši izgleda tako hladno.
da, rekla sam.
on to i je.
ali je pametan
misli.
osjećam, dakle postojim.
mislim da osjećam.
osjećam da konačno mislim.
mislim o tebi koja ne osjećaš nego misliš.
na toga koji je uz tebe i koji je topao da se meni diže kosa
na glavi i ne bih mu imala što reći.
govor nastaje kao dodir toplog i hladnog.
jezik je dio prošlosti, otopio se i sad hlapi iz nekog,
iz nekog izbija kao vodoskok, u nekome čuči kao ponor

* * *

srele smo se opet.
pričala si o svemu
i ja o svemu.
na kraju smo se zbližile
onako kako se zbližavaju ljuti protivnici
kao što se vole radikalni predstavnici suprotnih učenja
najveći skeptici i najveći vjernici
kao što se voli slang s visokim engleskim.
tako je djevojčica gledala sliku svojega ujaka i rekla
slično a različito.
ona je bila kći tom ujaku.
kao miki i mini s nećacima.
luđački su se voljeli oni koji su bili najrazličitiji na svijetu.
ne postoje srodne duše
to je novo pravilo u raju.
postoje samo srodne različite duše
one su pravi srodnici.
srodnici nisu slični jedni drugima. svako pleme
na svijetu i svaka rasa je jedno biće i ono se mora
miješati s drugim plemenima i drugima rasama.
zato si bila tako lijepa whitney, tu krv nije bila čista.
ne postoji čista rasa.
nije lijepo imati nekoga nalik sebi.
osnovno je pravilo miješanje, mingling.
nakon takvih nekoliko razgovora osjetila sam se strašno.
mislila sam da sam poludjela da moram čitati opet malo tračeva.
da se mogu prisiliti reći ti ovo: ne želim više ići prema svojoj suprotnosti.
želim ostati tu gdje sam bila i prije razgovora s tobom.
želim da sa mnom razgovaraš kao s djetetom, da mi kažeš ono što želim čuti.
ono što je na mojem polu.
dođi na moj pol, dat ću i ja tebi nešto.
cijelu večer smo se tako selile.

POGREŠKA

volip li me zbilja
jer volipi je tako strašno lijepo
tako se bistre misli kad ne možeš pronaći tipku
a želiš napisati
toliko ti se žuri
s tim pitanjem
volip li me
volip li me
prve pogreške su najljepše
sve daljnje pogreške je imitiraju
propust je manje vrijedan
promašaj je također vrijedan
i nadalje
zabuna
nesporazum
duša
kad jedna odlazi
htjela sam napisati odlazi
to nije pogrešno
zato jer je čisto napisana pogreška
nemoguća
postoji osim nje istina i čistoća
koje imaju sve elemente grijeha
sve elemente onoga što ne smijemo
i baš to želimo činiti
i to ti je pogreška
prva pogreška je najljepša
ostale su tek blijede sjene
i žele je ponoviti
a nesmotrenost
manjak obzira i pravila
malo iščašenje stropa

koje se pokazuje kao rupa
kao neko napuknuće u velikoj zgradi
koja nema temelja
nema tavana
postoji ozbiljno pogrešan vid
i ozbiljna pogrešna usta
kao i ozbiljno pogrešne riječi
koje ne smiješ reći
ali mala pogrešna ustrajnost na toj riječi
kvarenje pjesme opsesijom
ponavljanjem
: kvadrati, kvadrati
oni nisu pogrešni

MARY GLEDA FOTOGRAFIJU

imaš li još nešto za reći
nemam
o pogrešci treba šutjeti
o pogreškama koje nadiru
a ne možeš ih smiriti
ne možeš smiriti nijednu
novi singl
linda
kaže
anđeli su najgori kad ih pjevaju
njih se ne smije pjevati
oni su također pogreške
samo pogreška može dati milost
druge stvari to ne znaju
samo one znaju dati
samo one mogu provaliti
koliko je dno
pogreške ispituju
mi smo u najboljem slučaju
oni koji ujutro otvaraju radio
piju napitke i odlaze na posao
provlače tu ideju
da su nešto posebno
ali nema ništa posebno
mi smo na ljudskoj razini
pjevamo pjesme
jer govoriti znači
kao pjev labuda
kao krik mačke kad je gladna
kad ide loviti
ubirati porez krizni porez
i gledati na displeju kad dolazi tramvaj

mogu cijeli dan razmišljati zašto
dok te gledam na fotografiji
osjećam da je to nešto veće
da je vidjeti te na fotografiji
veće od mene
veće od onoga što ja mogu učiniti s tobom
onoga što bismo nas dvoje
onoga što bi samo ti
i osjećam se kao dijete
ne kao tinejđerica
ne kao žena
nego kao dijete
dječja ljubav je u podlozi svih ljubavi
a nakon toga smo počeli biti zmije
a onda mačke
ali prije puberteta koji je taj trenutak prijelaza
u životinju
prije puberteta smo bili nevini
i na taj te način volim

ŠTO ŠAPĆU ROMKINJE

ŠTO ŠAPĆU ROMKINJE

s istrganim vrećicama, za kojeg se svi slažu kao i za našeg predsjednika, kojem je prihvatljiv samo program koji prelazi dvjesto tisuća milijuna, od prodaje banaka i poduzeća, tko danas ulazi u nadilaženje, koga se apsorbira akcija! akcija! na optuženičkoj klupi bi trebali sjediti, krmu žvakati, globiti i biti globljeni, zar ridanje i smijanje, sve van iz sebe, ponovi, nebesa, hladni dani, topli dani, grijanje! ugostitelji! ja u novoj haljini naručujem juneći sečuan! pijem sprite! akcija! akcija! ostavljam, stižem tebi, ako me trebaš i ako me smatraš heroinom, muškobanjom, ako ti se prijetim, onim finim ucjenama za nesigurnost, akcija! akcija! dobar je dan za vjenčanje, za lifting, prodor bjelokosnog jer biti tužan je grijeh, zločin nad dušom, perje leti, romkinje šapću: otvoreno, otvoreno, uđite

JACK KOJI SE PUCAO U PJESMAMA

to tvoje brisanje otisaka s limuzine koja vozi po
new jerseyju
pa skrene u new hampshire, mumljaš, limuzina vozi,
mijenjaju se
brzine: prva, druga, treća,
majka vuče dijete preko zebre, slažeš cd-ove u kutiju,
dok oni prelaze,
a zebra je ispred tebe, a limo klizi, javlja se jedini pjevač,
pa se hladiš. kad prolaziš pališ grijanje, i brisači rade
a dok se spuštaš prema kaliforniji prema meksiku
misliš na jacka koji se pucao u pjesmama, prelazio
svoju svijest
i je li bio onda više i onda bio, pa opet dođeš u zonu
semafora, tamo gdje sitni treptaji označavaju nešto,
svjetla u trobojama koja znače puno, pada noć, i dolazi
obilje svjetala, koja pokazuju da su tu kuće,
imaju vlasnike, fasade, travnjake, da si ti raspoložen,
a imaš limo, imaš i cd-ove, i nevidljive tetovaže
na kojima piše: bird, ili nešto tome slično, da ćeš sve
nadoknaditi, sve što piše na jogurtu. kalcij, proteine.
da moraš biti. svi moramo biti. okej, to je suvišno.

NOĆNA PTICA

kako sam vidjela tu pticu? oblijetala je oko mog stana
tresla krestom.

nudila je sve: ime koje nosi, ime koje bi htjela imati
ali joj ga nisu dali, prodičke koje je slušala
pohvalnicu iz trećeg razreda: ptica, učenica. ptica,
nakostriješena.

nudila je i sribora (uzmi sribora!), kordeliju i leha,
čeha, meha.

nudila je, dalje, objašnjenje, za vezenje ili pletenje.
mogla bi biti i dnevna, ali naučila je stvari vezane
uz noć: gleda svjedodžbe, lista albume s fotografijama,
sluša sve rjeđe i rjeđe automobile.

bila je biser među svinjama, kaže to sebi u bradu,
kad vidi sliku princeze diane. ali film „kraljica“ je bacio
novo svjetlo. odabirala je časopise, knjige i filmove
pa je to povezivala, donosila zaključke. raspravljala,
branila se. dolazila je sve rjeđe. ne mislim na dnevne
susrete, njih ne očekujem, ali noću bi trebala biti tu.
zar ne?

ISABEL

možete ponavljati, slobodno uzmite koje, nećemo ići, stoga, vjerujem da ova slova pariraju nekom, slova i jedna zima, u skloništima, i sagovi, također, mogu zaustaviti sklad, unijeti sivilo

ole, ole, ne znaju čekinjastu magmu kojom se premetnu riječi i pariraju kao misao i onda dolazi ta carica nad atmosferom, i preklinjanja budi, molim te, iskrena, jasno i čisto, u kojoj neće biti pad, nego eufonično i ne zaboravi, tvoje ime se podnosi s tobom, ali zasebno ne, ne mogu, još, još ne, sjednimo i nama odgovara taj mahal svjetlo, čaj i donor ispred stana, CD koji voliš, hodnici prohodni, pečeno, glineno, isabel, dim, kad izlazi iz kose, podsjeća na upaljen stog, na vječno tako, isto, oprosti, koga ti želiš, kad nema srce što tražiti tu osnova riječi *proplanak* pada i kopira se na mnoga bića ali ti ostaješ?

OLE

pričaj o dvoru, narodu, sumnji, misiji, šalama i velikom mjesnom oblaku iz kojeg curi svakog, o buri u vašim mjestima, ali nemaju topline zimskog vrta optočenog staklima, užganost biljaka u zimskim vrtovima koji su plastenici kao nitko ne voli nikoga, tijelo je zakošeno, danas je to dobra večer, sutra može bilo što, reći ćemo, s tobom, isabel, kretnje su ti u kunama neprocjenjive, zanimljive, pretjerivanja, to je sa mnom tako, čas za otvorene, ljubak, popravljanje, ophodnja, znaš da se ne smiješ igrati, sa svih strana, nego veliki pozdrav, punim te sokom, pravdam pred simpatičnim ljudima, kad te poslužim pićem, moja draga, nije ti laka, ako zar danas je laku noć, osiguranje, hvala, eto, toliko si dospjela, sjaj, krijes a ima tehničkih problema, kosa, noge, zato ne govori jedno za drugim, kušaj kruh, ovo je medeni mjesec, ponavljam.

AMEL

vidjela sam krestu, koja resi samo njega
i dlake su bile tu
ne mogu pojesti nijedan obrok
a da ne pomislim
da ću u njemu naći
znak naše ljubavi, našeg nereda
bujna sam i meka
a ondašnji čovjek moj
iz reda vizelina je bio obrijan
ovaj je dlakav. lukava sam, moram sve isprobati
veselim se našem susretu
kao žena riječnog trgovca u pokrajini cho chu san
sedamnaesta mi je
rastem, ponajviše sanjam, trzam zvuk njegovog imena
kako se previja kad mu dodam svoje, i zajedno ih brzo izgovaram
kao da su jedno. amel-nasan. amelnasan.

MARIJA

marija, marija, imaš najljepše ime na svijetu
ti si španjolske krvi, vrele, velika si na ulicama
velika u kutovima, velika i obla kao barbara
ali nisi barbara nego si marija
koja me pratiš i govoriš španjolski
dobra si, poznata priprema za blagdan
za poklon, za dobiveno povjerenje
gradnju željeznica, zemalja, koje će biti na karti.
kad mi se učini da me mrziš i ja sebe mrzim, ali tebe ne
tebe uvijek poštujem i shvaćam,
zagrebačkim načinom slavim tvoj
temperament, malu crnu kosu raspuštenost i odabir,
haljine na cvjetove, tvoj životni stil, marija, dovoljnost
ulica kojima prolaziš, ispunjenost gradskih perivoja
koracima, bokovima, plodovima, kosom
uvojcima, sandalama boje sunca, narukvicama, bojama
upaljenim, tvoja usijanost i toplina,
moja zagrebačka jesen i ja, počinjemo s ovog nivoa,
novi životni ciklus, od ideje do realizacije
novi film, smrt i život, ali ponajprije, život,
vrijeme je standardni jezik a ti si dijelovi tog jezika dok god,
predgovor i mjerilo.
marija, marija, imaš najljepše ime na svijetu
ljudi ulaze u generalni štrajk kad te vide,
zvonimiri i anice, i rudolfi
organizira se govor, pokriva se školovanje tvojim imenom,
zaustavljaju se prometnici puštaju prolaznike,
devet kuna, znači deset, domovi se pune,
ministri rade prostorne planove.
marija, marija, oblačnost, slojevita,
postoji mogućnost da ti to pojedješ, da se nasmiješ,
zabaciš kosu imaš pjege, ali nije ni važno, zauvijek, carice,

kasačice, avantura, tvoje oružje, ulazimo, puno misli,
u tvojim sandalama nalazim grožđe,
na rukama transvestitske dlake, ali i dalje sanjam tebe, marijo,
nemaš pojma
kako se živi ovdje.

SJEVER

POŠTAR

pitam poštara: kroj mi dajte.

mislite vrata. da, vrata

od hrastova drva. dajte mi okvire

i pisma. zaista želite pisma?

osim pisma, što želite vi, razglednicu možda?

da. i psa. lukobran, obrisan vjetrom.

zaista želite pisma?

prostor prekrivenih redaka, i mjesto. dajte mi sve što je bilo i ono zatim, poslije toga. cijeli niz: pisama, prepiski, dopisa, opomena, reklamnih oglasa, samo da ima toga. pa vi igrate na broj? – ustvrdi moj poštar. na količinu? da, samo da ima toga – kažem mu još jednom.

SUSRET

kako žena bez emocija može živjeti
jednostavno
napiše rativno
misleći relativno
misleći beno
pritom se jedino povjeri zmiji
kaže joj
zmijo
kako zmija može nastaviti
kretanje bez obzira na mene
a zmija se nasmije
uzmi nešto prigušeno
nešto bjelice
i crnice

OBIČAN DAN

izvlače je konstruktori
glasovi se čuju usred piste
kad polijeće avion
tko se srami
ne postoje pitanja
samo brljanje a ono je hiper produktivno
u svakoj izgovorenoj parnici
postoje krivac i osuđeni
ali se ne poklapaju
krivac misli da je biti zatvoren u ćeliji
on sjedi i čeka u svojem redovitom
ophođenju sudac izriče
tajnice tip tip
i tko će biti uz mene kad ti umreš
a zašto biste razmišljali o tome
vi niste u poziciji da o tome mislite
vi se zabavljate
divlja ružo
vaš je korijen
što nas veže
kad god se netko nekome obraća
nije sam
znači radi se o moći
kad bih je imao
dao bih je tebi
ružo
partner pita zašto je rođen
za što
odgovaram mu
svijet te vuče petljo
možeš gomilati
ionako u to vjeruješ

živiš u neurednom
jednom si živjela u redu
sad živiš moderno u svakom pogledu
čekaš osudu
znaš da nešto ne smiješ
ali moraš to raditi
ne postoje izrasline na tijelu
nego si zauvijek duboko
prva je najbolja
ostalo je premrlo
pri rođenju
u prve dvije godine
toliko dugo si se rađala
a koliko ćeš rasti
u metrima za metrima
i nikad dosta skandala
ničemu nema poslanja
prva riječ je zakon
njoj daješ kvržice po tijelu
drugima ništa
sabotiraš
zatim u toj zajednici
koliko ima prodaješ li
ili se očekuje drijemež
san snova
san o snu
fikus se oprao
sam
šalice za kavu su tu
koliko hoćeš mlijeka
koja je drama dana
zašto misliš da si progonjena
kurvo

SJEVER

kad je bio dijete vidio je vrlo mršavo dijete na televiziji.
rekli su da je otišao po bananu u kuhinju i razmazao je
po ekranu.

upoznao je djevojku koja se bavila dlanom,
ali ne unutrašnjom stranom dlana, nego zapešćem.
izbrojala mu je crte na zapešću. rekla da je idealist koji
sam sebe vara. koji se pretvara da je idealist jer dobro
zna kako stvari stoje.

kad prođe zaljubljenost, ostaje ljubav koja daje mir.
doživljaj je još svjež i on može raditi puno i smireno.
i nije mrzovoljan. ne, mrzovolja se javlja kad zrake više
ne dolaze, kad kao ponornica kipti i traži sebi izlaz.
tad počinje siktanje.

nekad bi bio zadovoljan ženama, komplimentima.
nekad nije ni ustajao, nije išao ni baciti smeće.
zamalo je to izgledalo kao manična depresija.
ali nije bilo. bilo je to ništa. trebao je biti glumac.
bio je teatralni subjekt. dubina je uvijek bila pretvaranje
dubine. površina je uvijek bila pretvaranje površine.
dalje se uvijek pretvara da je dalje. bliže se pretvara
da je bliže. lijevo se pretvara da je lijevo.
desno se pretvara da je desno.
ne postoji sjever.

PRIČA

taj čovjek je imao sina. one je stvari slušao često. zatim bi se prenuo. tko sad pati? tko je tebe zarobio? zaljubio se u svoja pitanja i nije ih prestao pitati.

jednom je našao ženu odgovora. zvala se m. rekla mu je da je ona. ali da neće. on nije tako mislio. u času kad bi rekla da, ili ne, osjetio je olakšanje. ali ubrzo bi olakšanje prestalo. smislio bi nova pitanja na koja je trebalo odgovoriti potvrdno ili niječno.

a najveća tuga se javljala kad ih ne bi mogao smisliti. našli su ga uz pisaći stol, upitanog nad sobom u kojoj je usnuo. i onda se pojavilo to pitanje. on ga je zapjevao. pjevao je satima. tako je nastala talijanska pitalica. potom su pitalice našle svoje odgovore. riječ se zapitala nad sobom i počela destruirati. ta užasna samosvijest riječi koje se raspadaju na slogove. majke naprave serklaže.

m. pljune.

UBIJMO UŽITAK

nema smisla bježati u apsurd
nema smisla precjenjivati ljubav
nema smisla pretvarati se da si drugi
nema smisla biti frivolan osim kad si u histeriji
histerija je kad misliš da možeš
depresija je kad misliš da ne možeš
nema smisla družiti se s ljudima kad si u histeriji
niti kad si u depresiji
nema smisla svu krivnju svijeta uzeti na sebe
kao ona neurotična žena
koju zapravo vara muž koji je površno smeće
a ona nađe drugog
i onda više nema krivnje
nema smisla prišivati dijagnoze
ali ni nijekati da određeni broj ljudi
ima probleme
jer
mogli bismo pasti u neku crnu sjenu
u sjenu recimo
u sjeni žive oni
koji se ne izlažu i ne ispovijedaju
nego puštaju dio po dio odgovornosti
za svoj život u tu sjenu
i sjena jednog dana kaže hoću živjeti
i onda se dogodi rastanak sjene od čovjeka

ZMIJA

oni, koji žive u snu, imaju bliži kontakt sa smrću nego što se obično misli. njihova svijest ne poznaje njih i oni joj mogu komotno reći: ja sam drugi.

njihov posao je upoznati zmiju. ali potreba da je upoznaju govori još nešto: samo zmija ima želju upoznati sebe, ostale životinje nemaju. samo zmija mora ići tamo, do zmije. jer kad dođe tamo, ona vidi da je to što je morala dopirati do sebe, samo znak više da je zmija. što bi imala od toga da je ptica? lepršati, doći i otići, kao epizoda. ali nije ptica. postoji kao samosvijest koja se podijeli na nekoliko uloga i onda se ta velika zmija opet vrati u sebe. ne, ne postoji nitko osim nje, svijesti o sebi.

ali postoji jedan način na koji se može ubiti zmiju. taknite njezino nesvjesno. drugim riječima, neka se zmija zaljubi. a vi onda polako uspostavljajte njezinu svijest

jer jedino će vas slušati. i doći će do svijesti o samosvijesti i jednog će vam dana reći: nauči me kako da te volim.

i kad je ptica nauči voljeti, odletjet će dalje (i to će je uvijek spasiti). zmiji se, ionako, ne rade ustupci jer zmije će preživjeti. ali to nije njihov cilj. njihov cilj je riješiti se one koja sebe treba tražiti. a ne kao što to čine oni koji imaju veliko sebstvo i mogu se baviti svim i svačim. ali zmija, njoj sebstvo nije dano i kad ga zasluži i pronađe onda ga ne pušta, nikad ga više neće pustiti.

dolazi do eve. kaže joj: ja sam zmija. uzmi jabuku i spoznaj samu sebe.

zatim joj kaže: uzela si, dakle, jabuku. nema mogućnosti povratka u raj.

sad posjeduješ svijest o sebi. jedino, ako poželiš osjetiti kako je u raju zaljubi se u nekoga, neka on ili ona takne tvoje nesvjesno i neka se tvoja svijest potpuno ugasi. ali ne bih ti baš željela to, zaključí zmija. i eva joj se nasmiješi.

DNEVNIK

NATALNA KARTA

ako je bit neke druge strasti posjedovanje, kao kod analize ili proučavanja, bit promatranja je preseliti se u nekoga drugog. gledam zadovoljne ljude koji pršte ili one koji imaju duge jezike. astrolog je rekao da me do trinaeste godine obasjavao zračni trigon. sabor planeta mi je u četvrtoj kući.

nevidljivost, tako ja to tumačim.

može li se pobjeći iz te kuće? - ponekad se pitam.

ne, značenje kuće je kuća.

ASTROLOGIJA

tako je počelo. izgledalo je, kap pjesme, kap autobiografskog.

dajem ti horoskop, da u karti zvijezda pronađeš mene, ekscentričnu, kako misliš. a ja uvijek govorim kad me prozovu i nikad nisam mislila da ne trebam govoriti. u tome je tajna mojeg jezika. on nikad nije bio moj.

kao ni ti.

u astrologiji svi prolazimo kroz kuće, ali u nekima smo više kod kuće. ja sam najviše kod kuće u kući. iako možda djeluje pogrdno prema astrologiji i kao banalno igranje riječima, to je istina. voljela sam samo kuću. ali ona je bila kao i druge kuće, okružena divljinom. u tom malenom svijetu, kad mislimo da smo voljeli ljude, varamo se.

JASPERS

jučer je bio pokušaj jaspersa. pročitala sam sokrata i budu. neki dan sam sjedila s jednim pravnikom na kavi. tek smo se upoznali. rekao je: ti zbilja voliš promatrati ljude. poslije je rekao još: ja sam prizeman čovjek. nisam znala što bih mu odgovorila, vjerojatno mi je bilo žao što nisam studirala pravo i usavršavala se, da mu budem žena. žena mi je, kaže, imala srednju školu ali mene to nije smetalo. i tu je bio kraj. moje je vrijeme isteklo, kažem, pauza za ručak. a ne jedem u vrijeme ručka nego gledam hoće li se pojaviti neki bolji jaspers na tržištu, neki jaspers-žiček, jaspers-derrida, jaspers-i njegov brat, ili sestra. hoće li ta knjiga, koju bi nas dvije zajedno pisale, ili nas dvoje, biti bolja od naše pojedinačne.

i kad uzmeš puno likova, hoćeš li svakome dati njegovog jaspersa.

DNEVNIK

volim dnevnike koji se napišu u jednoj noći. u toj se noći prati svaki dan. većina dnevnika se piše ritmično, ali postoje i oni dnevnik na prijelazu u pisma, na prijelazu u razgovor. što ih čini dnevnicima? to što tu noć ne izlaziš iz kuće. kao što netko mora voditi ljubav, ti moraš voditi dnevnik, za sve dane, neki sežu u ranu mladost, neki su doslovno jučer. stvari nepospremljene od ručka stoje na stolu. svi su davno otišli spavati. i onda se javi dnevničko raspoloženje, po koji put u tvom životu. naravno, to neće biti dnevnik. bit će to samo dnevničko raspoloženje.

MANIRA

prijatelj pita: kako pisati a da se ne uđe u vlastitu maniru. pomislim, promijeni žanr. to mi je palo na pamet noćas. da ne uđem u maniru, ja noćas pišem dnevnik. mogla bih sutra zbog istog tog razloga plesati sambu, skladati glazbu. ali kako to ne znam i ovo može biti put nezapadanja u maniru. bavim se tim čudnim životom, kojega vodi neka osoba koja se otrijeznila od poezije, opila dnevnikom.

LJETOS

ljetos sam osjetila potrebu za divkom i pila sam je stalno. prozvali su me divkomankom. onda sam otkrila bianku i bila nekoliko dana oduševljena njom. zatim sam krajem kolovoza osjetila ponovno glad za turskom, ali ovaj put s manje mlijeka, i sa smeđim šećerom umjesto umjetnog zaslađivača. sad sam ujutro na turskoj, a poslijepodne na nescaffe classic, s puno manje mlijeka i više granula, također smeđi šećer.

OPSESIJA

isto je, nisam ništa budnija
kava nema veze s razbuđivanjem.
to sam znala i prije dvadeset godina
kad sam se također bavila kavom.
sad ne razmišljam o tome zašto nešto popijem
pijem je sve češće i sve raznovrsnije.

PLAĆANJE KAVE

ima toliko prljavoga i otrova u svemu. i u sredini i na rubovima i na prijelazima, uvijek je crno. ima crnu boju na svojoj strani i zato druge stvari, dnevnike, pisma, kad vodimo razgovore

to svi žele. uspjeh. način. osim tebe. ti si u prošlom životu i plaćaš, toliko svima moraš platiti kavu, da te konačno shvaćam.

BURA

nikome ne daš pušiti u stanu, osim meni.
ipak, mislim da mi ne brojiš cigarete.
osjećam kad mi netko broji cigarete.
tada prestajem pušiti.
i tako prestajemo raditi neke stvari koje smo radili.
ti si zauvijek prestala pušiti.
pa si odbacila i kavu.
piješ čaj,
sve je više takvih ljudi.
malo tko nakon cigarete prelazi na samu kavu
osamljenu kavu
koja postaje neurotična bez cigarete.
zapaljene cigarete su bile dobre.
zapaljene a nepopušene cigarete su najbolje.
uzmeš cigaretu, i pališ je i gledaš kako je puši bura.

KALENDAR

PJESMA

iako ništa ne znam o zemljopisu
privlači me ideja da je ljeto
i ta ideja snažno djeluje na mene
a opet lažeš
u ljeto odlaziš po njega
ono te čeka
i ono odjednom nestane
jata su najljepša
kad se izgubi glas jedinke
i onda ulaze
jedno za drugo
u zbornom pjevanju
im se trga
iz ruku ispada tijesto
glina se pomaže po tijelu
gline gline
a ti im daš laka
iz podravine
ili neke zabijene pripizdine
i tu pripizdni
nije mjesto
ali ona ulazi
izlažu komadiće pripremaju
ona vene nema prolaza za petit
ta grande velika svijest
znaju oni kad se izgube
da su izgubljeni
da je konačno došao pun pogodak
da se sterling pretvorio u marku
i da je to sve moguće
sve pojave
vaditi im mast i oblikovati grafologijom

ti si čovjek
i šuti kao čovjek
koji misli
cijeli dan misli
ako to uspiješ
nazovi šturo i jasno
i reci konačno
hvala
ništa
nema na čemu
nema veze
nema problema
i tako dalje
naniži mi nekoliko rečenica
i ublaži ovu noć
kojom se približavam ptici:
samo pjevam
samo pjevam

SIJEČANJ

postoji i čovjek koji sije poznaješ li ga
da
kaže
poznajem jednog ili dvojicu
oni kao kotači
kao kremen
koji povremeno udari o stijenu
ali se čuva
mogao bi izmijeniti opis stijene
stijena bi se mogla zapaliti
odmorite se
kaže
odmorite od mene
ja kremen
sjajim u svim smjerovima
spašen sam
i vi ste biljke.
kad ste rekle
zalište me
nisam bio tu.
kad ste plakale od suhog tla
nisam bio tu.
ali sam ipak vaš otac
i ne znam vam podrijetlo.
stigle ste nekim vjetrom
vjetar je imao zastoje u kretanju
i u jednom takvom zastoju
uspjele ste dotaknuti zemlju
a kako bi bilo da vjetar nije stao
kako biste se vi spustile na zemlju
o male biljke
toliko je toga ovisilo o vjetru

a vjetar je ovisio o čemu
i tako tražeći grub i opor glas
nalazim nježno
nalazim svoje tijelo
tijelo sjemenke
i tijelo zemlju.
poznaješ li čovjeka siječnja
onoga koji će te posjeći
ne znam
kažem
sad je sredina rujna
zrenje i divno doba sjetve ne poznam

NAKON VOĆA

dolazi voda i kruh
voda koja čisti
čistačica dogmi
i na kraju očisti sve
sve je čisto
sve je mirno
ostavljamo za sobom
mužjake i ženke
ulazimo
u vodu
bez roda
bez boje
slani čistimo se peremo sa sebe ljagu
ulazimo mirni
kupači
plivači
ribe
ponovno smo čisti
mačke se ližu
slina je voda

NOVE ZEMLJE

gledaj na nama se uništavaju zemlje
a mlade krave
mužu
same sebe
i onda odlaze
na pojilo
po vodu koja sama sebe toči
i onda izbijaju cvjetovi koji sami sebe beru
i onda se izbore
pojave se drugi kad polude cvjetovi iz trave
iz zemlje
počnu se okretati
pronašle su svoju zrelost
odcijepile se
i sad tek mogu doživjeti druge
njima dolaze iz cijelog svijeta
da sudjeluju u njima
i stvaraju prijateljstva
pseudo majke i pseudo očevi
su nas ostavili
sad je naravno lakše disati:
djetinjstvo je izazvalo gušenje

BROD

govori glas vjeruješ li u oblake
u mesoždere koji plaču
kad se prodaju gramofonske ploče na nekoj dražbi
kad padaju svojstva, rase
i nevezano se kloniraš
poželiš da nisi radio
da nikad nisi ni čuo
da bi nekome mogao biti radio
da bi te mogli proganjati
i uvijek te naći
kao prostor
a onda opet
biti čvrsto mjesto
koje je nijemo
koje pada i diže se, u doline i točke
lovci čekaju
djeca se uspinju i grade kuće
a zatim jedan brod koji nikamo ne pripada
most koji ne obvezuje
negoduje
za kojeg ne znaš
hoće li ili neće otvoriti
ili će pokretni most
biti zatvoren
ispod njega će prolaziti brod pun ananasa
koji će se u tjednu prebaciti na vikende
i samo vikende
i stari čovjek koji snima ploče
i prodaje ih kao golubove.

PJENA

pokažite zube
tvrdog tijelo
zbijeno u ustima
raspoređeno
na osmijeh
i šutnju
i ljutnju velikog čovjeka
i na suze nekog sitnijeg
i na tisuće malih suza
koje si prolila zbog velikog čovjeka
koji te mrzi
i na tisuće osmijeha koji neće doći
od sitnijeg čovjeka
jer ne znaš padati, ne mogu te napući i ne želiš biti stvar.
jednostavno
to bi boljelo, nabralo te, promotri te
niti bi popucale, manje vrste počele vrebati veće
veliki čovjek našao veliku ženu
mali ljudi bi postali junaci mitova
heraklo pao u zaborav
kiša predvodila nadišla more
pjena bi se trgala dok je sitni čovjek ne bi ukrotio
i dopustio joj da ide, samo ide

KALENDAR

klica pobune se javlja u proljeće
tad izlazi iz zemlje sve što je skrivala
njezino donje nebo postaje gornje
ona postaje vidljiva
njezine rijeke bujaju
i donose joj kiše radost
kao i toplina
koja se širi
i ulazi svima u pore
pore te biljke
se otvaraju
zemlja u proljeće
prenosi svoj život u svibanj
i živi njegovo obilje
posuđuje svoj život
i rađa
na trenutke seli u biljke
svibanj kao klica koja u zemlji stvara pobunu
i ona diže revoluciju
u ciklusu
koji stalno ide
i ima svoj ritam
doba pobune zemlje odgovara pobuni života
i doći će svakako
doći će onaj koji siječe
to je kraj geocentrizma
dolazi onaj koji veže i zaustavlja
jesi li to htjela
vrijeme je za jesen
ili još gore od nje
tad ću te vezati lancima
kao što ljudi stavljaju lance na gume.

i bit češ mirna
nemoj voljeti svibanj

SEZONA

SEZONA

tako se sve umara i odlazi
sezona
je posebna po tom raspoloženju
sezona je
sve je izgubilo na vrijednosti
zatim je malo ljudi na cesti
trebalo bi dovršiti nešto
i pustiti s djetetom koje voli skupe automobile
i što još pitat ćeš što još
i ne znaš osnovni korijen
ali mogao bi biti zatvoreni odrpani korijen
u startasicama
a ovaj korijen
polažeš u zemlju i čekaš
dok ne postane planika alpina
kupuješ
ali ti kažu da ima previše toga na svijetu
i onda kupuješ
dok ne zatvore trgovine i kažu da nema mjesta na kojem možeš platiti
koja je jedino što želiš platiti a sve ostalo si već pokušao
u sezonu bez ičega
u kojoj vuitton stoji u izlogu
dok se njegove torbice dugo i mučno rade
skida se životinji kožu i namače je se u plastičnu foliju zbog sjaja i točkica i zvjezdica na
podlozi pod vatrom
i izlaze iz svijeta siromaštva u svijet
paparazzi obavljaju svoj posao

DVIJE ŽENE

jedna je žena počela hodati po kući

mlada žena čita. čita satima dok se njezine oči spuštaju prema slovima

pa odižu od njih

gusto je moje stanje, u gustoći sam se rodila

neki se rode rjeđi, razblaženi

dekoncentrati. rode se kao voda koja će otopiti tu ženu. njezino će štivo biti malo orošeno

JUTRO

napijati se šećerom i medom
provode je sretni slatki medeni
kolači slastice deserti
vještice im ne mogu ništa
ili aparati
postoji san o sreći
iako je petparački
ljudi mu se smiju
san je tako limunski
tako
osvježavajući
(jato smeđih datulja ili crnih gorkih maslina)

SINTEZA

nakon dvije godine, izrasla je biljka. mislila sam da će biti životinja, ali nije bilo dovoljno borova, da se ondje smjeste. zalila sam je. nisam mogla ništa drugo. moglo je izrasti puno korova, mogla je biti prašina na koljenima, koju bi maknuo jednim pokretom, to sam mogla: čistu prašinu. mogla sam pitati leptire, ali nije ih bilo, letjeli su i dočekali se na zemlju. izrasli su, drugim riječima, slobodno su rasli, ukopali se i iskopali, i ja sam na koljenima. uvrijedila sam je na kraju. ona mi je odvratila istom mjerom. sastale smo se, poslije, kad je prošla ljutnja. nasmijale se jedna drugoj. moja biljko, dojmovi su snažni, zar ne? nikakve ruže vjetрова, nikakve vjetrometine, nikakve oluje ne mogu biti strašne,

kao jedan mali zaokret u tvom puzanju kad treba napraviti pokret naprijed, okrenuti listove suncu.

KRATER

(jedna je tako napunila
jednu pukotinu veliku kao mjesečev krater)
i stalno uzima primjere, što nije točno.
postoje mudre bake. nije važno.
jedna kaže: pas ne zalaje dok kuja ne mahne repom.
to je barem jasno.
nekad sam dirnuta jednostavnom mudrošću
koja odlazi iz iskustva. odlazi? jesam li dobro rekla?
ne treba li reći da mudrost dolazi iz iskustva
i da također ulazi u iskustvo. jezik je tako dosadan
kad želi biti mudar i kad želi postupati u skladu sa stvarima o kojima govori.
ja sam tako skladna i tako gubim dodir s mačkom.
ona me napada skače na stolac i ja je mrzim.
želi skočiti na mene.
sve su drugo doživljaji, ali njezin skok nije nimalo
nego je najčišća moguća, ma ne moguća, nego i realizirana i ostvarena građa
koju sad unosim u riječi. napisala sam: mačka je skočila. ne treba nitko više skočiti.
jedna mačka je skočila na jedan stolac i to je bio smeđi baršunasti stolac
i tako besmislen do trenutka. moji dlanovi su nabubrili od tipkanja.

MAČKE

kupuje dnevnu sobu u kojoj će se čiste mačke igrati kad dođu kod nje.
zatim kaže kako je osmislila bar u svojem domu, postavila stolice i uz njih bambus.
znam sve koji uređuju i one koji žive pet-sedam života, a ne samo jedan.
radije tisuće mrlja na štednjaku
nego svjetlo.
gdje ste?
gdje su vaše pjevačice?

ANTILOPE

a ne, nisu antilope plašljive. o bože, koliko je teško držati antilopu u kući.

borci ostaju na mjestu, antilopa ide dalje. njoj je to lakše. oni koji ostaju bore se za mjesto. antilope to žele izbjeći, što naposljetku pokazuje da nije spremna i da neće nikad biti: spremna. ona je uvijek zatečena negdje. u nekom filmu. iz neke glazbene sekvence. ona izlazi i ne zna se ni vratiti na početak. nego vrti svoje nespemno za neke koji to cijene. tko cijeni nespemnost? možda polovičnost, ali nespemnost nikada nitko. to je manje od iščekivanja, manje od želje, manje od htijenja, to je okrutnije jer nikada ne stiže: nije spremno. čekala sam tako dugo antilopu. ona je bila pojam iskrivljen od uporabe, iskrivljen u mučnim zapletajima crijeva koja su na neki način bila slika života, sa svim zavojima i zavijutcima. nikakva cesta niti luka, nikakva planina, nigdje ništa tome nalik. samo crijeva, zapletena koja moraju probaviti, koja moraju ali nisu spremna.

PRIČA

sjediš. čekaš da mu dotakneš barem ruku, ako ništa drugo. koliko si duhova ubila. mislim barem dva tri. ako nisi, onda nisi sretna. uzimaš ga za ruku i nikad nisi znala ništa drugo. zašto nisi tražila tijelo. sve je u redu, ali umorna sam od tebe, duha kojega svaki dan trebaš. ali kad bi taj unos bio plodan, kad bi se rađalo nešto. ali ne rađa se ništa. unesi se, počni slijediti svoje misli i hodati ispred njih i jednog dana ćeš postići brzinu ritam, prelijevati se. četiri sata baršuna, od šest do deset. taj spektar, više od svih drugih, a na kraju, dudov svilac. osjećaš tkaninu. to je naš ogrtač, kaže rječnik. nije pelerina. pelerine lete.

LIKOVİ

HISTERIJA

šetala sam. grizla srca i vene, ulazila u područja gandijevski mirna ali sam ulazila i u njih, zatim u ladice. kad je moja ruka trebala ući pustila sam je ući, ući. takve pobude nemaju kuće. njihova je zadaća dobro se opasati dobro zaštititi svoje jer je vrijedno.

što pitaju se drugi. njihova unutrašnja kuća i vanjska kuća. klapaju. kao što kažu u slastičarni, dajte mi dva peciva ili dvije kremšnite. ali, dva ili tri puta pohađati isti razred. oni koji uče dobiju sve samo jedanput: jednu mjesečnicu. da, provincije uzimaju vlast, i gradovi se ruše. koordinira ih tako dobro da ne postoji korozija, svi su u upotrebi. histerija kad se javi, gadno, zar ne? histeričar i histeričarka kojoj se sve prilagođava, njezinim plačevima i suzama, zatim njezinim obrvama, koje se ne čupaju, nego zakonito rastu, i nitko ih nikad neće razbiti, niti zaposliti, ostat će nesvrhovite skupljačice ivory, to je prvo istinito večeras, kad mi pišeš da si prestala i sad imaš novog prije nego što je gotovo s onim starim, i tako ćete i tako i onako, prestati govoriti, dragi ljudi, uskoro će grad pasti, u sedam ujutro potpisujemo poraz novo razdoblje, ne postoji dah koji nas nadahnjuje samo cinični krizni štab, koji će reći što je toliko smiješno, zašto je išta i zašto je bez daha, kako vi možete, tako možemo i mi, ništa više neće biti u jednom dahu, nego u tisuću, milijune i milijarde dahova. čin čin, kucnimo se.

BIJELO

ne znam
glava mi se raspada
i mi smo dva moreplovca kažeš
oh to su moti
ili jezične igre
a mi lijepo u bolnicu
bijelu i čistu
idemo odlazimo mi smo u njoj
i tu su krokodili
reklo bi infantilno dijete
dakle starmala osoba
koji se uredio
koja se obezvrijedila
i rekla da je jedno
baš jedno
i tako
taj nesretni unos realnosti
u obliku puča
narodne banke ili sjevremenog stroja
njegovog bijelog
to bijelo pripada
čemu
pripada bolnici
ženi koja se zaljubila u bijelo
kad je bila kod kozmetičarke
ili kad je bila kod zubara
gledala je požudno bijelu kutu
i kako je sad optuživati
bijelo
bijelo
varati se na način bijelih spodoba
koje zovu duhovi ili sablasti

koje obučene u bijele plahte
staju između nje i drugih
kad se totalno zabijeli
ona iznosi krv i suze
ponajprije se zahvali svojim antropologijama
knjigama koje sjede na polici
i bjelodano joj govore
bijelo bijelo tijelo
žene koja voli čitati
ali nažalost ne zbog zabave
nego zbog života
kako je to lijepo rečeno
pa vi imate pišu
takvo stalno čuđenje
nad svim
i stijenama
koje se također čude
i na sve što vide
viču
pa vi imate pišu
o kako je lijepo voljeti crnilo
kao što ga voli vila
koja se izgubi u modroj galici
kad je našpricaju po lozi
a ona vikne
lozo, vi imate pišu
a onda to vikne i cvijeću.
najstrašniji horor je
ne prihvatiti da je sve smeće.
smeće koje se širi
i obuhvaća razgovore.
bijeli papir, bijele sanitarije, bijele kute
bijeli zidovi i bijele lepinje
u kojima se nalaze ćevapi koji imaju tako glup oblik.
ti koja voliš me zvati ćevapčić

zašto ne kažeš da je tiho prolaziti riječima
bez namjere
nešto što bi trebalo raditi.
riječi nemaju pišu.

KRALJ I KRALJICA

kralj je spavao osam
a nekad i deset sati.
jer
nema jer
kaže on
jer
kaže kraljica
iz svoje domene
svojeg soprana
a on nižim tonom
koji poskakuje
i povremeno udara o dno
odgovori –
šuti i pusti me da jedem.
spavaš li
kaže sopran
ma ne.
smijem ti se
jer si smiješna.
ne, samo si dosadan.
stalno pričaš tim dubokim tonom koji poskakuje.
a kako bi mi inače dala nogu?
kako nikad nismo prešli na zapad
zajedno sa svim onim ljudima u potrazi za zlatom?
sokovi su ti na stolu.
imaš neku fatamorganičnu
fresku tamo, u sredini listopada žene obično rečeno pizde
odlaze na posao.
u sredini listopada
raditi
po-sao?
misliš, staviti cockpit na sajlu i onda se premjestiti na prečku.

misliš, izbrijati glavu i na pola oba obraza staviti točke
kojima dajem znak da ti pripadam
da te obilježe i duge krive noge
zatim padajuća kosa koja se prosto zove kosa.
a imaš još neki zadatak za mene?
pitala je.
pomislila: kako je zanimljiv.
kako se samo ubija dosada.
odlučiš biti mučena.
dosadno je biti dobro i zdesna.
od lijeve strane do desne je toliko puno mjesta.
počni pisati.
oh, da.
pisati

ŠAMAN

istina se najbolje vidi u očima
ispituje tu koliko vrijedi
gledaju satni mehanizmi točno
nakon očiju glas
okus je namiren bilo čim
jedem manje-više sve
mirise slabo poznajem
opip je nešto jači
nikad tako snažan da me obuzme.
kao što je netko gladan spoznaje
ja ništa ne učim
ja samo znam sve
i to me ne čini sretnim
čitam cijeli dan duše
i uživam u tome
na početku je bila riba
kako lijepa riječ
pa se smijem tebi
dušo
koja vrtiš mene po tom svemiru
mene bezdušnog čovjeka je zavoljela duša
ja njoj posvećujem ovu pjesmu.
i sve pjesme.
i sve riječi će odsada biti njezine.
moje će tijelo popiti njezina rodbina
moje zamisli bit će njoj nadahnuće
ona će skladati a ja ću joj dati svoje srce
ja duh
dat ću srce
ja razum: doniram!
nikad me nitko i ništa neće smiriti
zato njoj ostavljam sve

ništa nije moglo mrviti moje oklope
osim čiste duše koja se dala preko metafore
vrati mi se.

kad svi dnevници završe.

kad se izredaju vijesti

obrazlože odluke

odvažu riječi.

dodji mi ti

koju trebam

koja носиš mir

ali ne mir ravnodušnih

ne prazninu ravnodušnih.

vrati mi se puno

u tim golemim količinama

koje se preobražavaju u misao.

što imam?

ja oko-sluh

koje se probija kroz ovaj svijet

bez sadržaja

nužno

imati sadržaj znači ne biti dovoljno prazan

dovoljno otvoren za primanje

zato nisam zao

nisam ni opasan

samo dovoljno prazan da moja ljubav postaje

neka vrst strasti

moćnost da se oduševim vama.

LUNATIC

ali kad dišemo kako je teško
a položene tvorevine koje ulaze u obzir
zar si mislio strašiti ljude
ili si im mislio nadahnuti nešto
otvoreno i jasno pružiti i reći
uzmite
zacijelite
ubrizgajte
podijelite svoje muke
ili kad sam sami nokat
upucan u praznini
a zatim me pošaljite
ne dosađujte
napravite mi doručak salate
likvidacija je definicija
ja se bojim sebe
kao filozofa koji će ubiti
jer ljudi me vole oduvijek
i ja njih još uvijek obavijam
kul de sac
izrezbarim ih u čuvstvo
vi kreštavci koji niste zabrljali
vi ste svi štreberi
ponavljači koji nekoliko puta
ulaze u isto
oni koji brzo uče nikad se ne spotaknu
žene dobiju mjesečnicu samo jedna ne
ona kojoj je dovoljno jednom reći
i ona prihvati i nauči
i nikad više ne ide bez te težine
samo se ponekad sapletu njezine noge
i oči joj kuglica se izgube u kocki.

VODA

recimo je li voda mogla izbjeći vodopad
i kaže odlučno mogla je, ali nije
bila je previše snažna
i pustila se s velike visine
u nešto tako savršeno
pad ogromne energije od koje se može raditi struja
od koje se može dobiti želju da skačeš u nju
u samu srž snage
koja ne preza ni pred čim
jer ne može
to nije u prirodi velike vode moćne vode
strašne rijeke
poput nijagare
ili uzmimo plitovice
što se tu dogodilo
zatim uzmi druge susrete vode i zraka
recimo
ali to nije znanstvena rasprava
to što voda može je veće od geografije koja postoji
ona može biti more
i more već teško nešto može izbjeći
također nema izbora
ne odlučuje more ni o čemu
odluke donose potoci
oni gomilaju energiju odlučivanja
od koje se ne može ništa učiniti
može ih se gledati kako
migolje, kako se na neki način lijepo i granulasto kreću
(u ovom trenutku mislim na granule)
ali nisam koncentrirana na temu
tako je izbjegavam
gubim se -

kad odluči
ona također odlučuje
ali velike snažne rijeke
one ne donose odluke
što možeš s energijom odluke
možeš izgraditi svijet
ali prirodna snaga je veća
i čovjek je ne poznaje
osim kad naidete na ljude koji je poznaju
i posjeduju
ako je strašna voda koja ulazi verlaineu u grlo
i verlainu se guši
stablo na kojem za tebe nema mjesta
lijepa ribo
tvoje je pjevanje zanosno
ne podnosi krug
i krug ne podnosi zadimljene prostorije
pozivam te u svoju zadimljenu prostoriju
za koju ne osjećam da je po dimu
dim me uopće ne smeta
mogu podnijeti tolike količine dima
da mislim da to nije normalno
tako, izgaranje
nije gradnja
izgaranje je proces

EHO

voljela sam ubojicu
bio je hitna pomoć koja se ugasila dok je trubila
nije se više ništa čulo
odbojnici su letjeli i posvuda je bila
ona hitna
žene su se klanjale
njegovom falusu
i on je bio svjestan
da će doći bolje vrijeme
kad mušjaci neće više morati misliti o tome
jednostavno će prestati misliti na falus
koji će im rasti
i oni će se jednog dana probuditi
i reći
volim svoj produžetak
i volim njegovu snagu kojom se skameni
i volim njegove sise
i onda gdje su sise
ne postoji falus
bez sisa
ne postoji siam bez blizanaca
ne postoji twin tower bez tišine
tišina će nas spasiti
zaronit ćemo u nju
i prestati ćemo misliti
u petak idem umrijeti
ideš sa mnom
a ne tebi se živi ovako
kako voliš i kako jedino umiješ
oh dijete
nisi shvatila svoj pol
tvoj pol koji ne postoji

promiče li pogled iza neke planine
to znaj
tvoje oči traže luku
prozboriš li kakve riječi tužne
pokažeš li sreću
znaj
nekoga voliš
i taj netko nije narcis
nego je more u koje liježeš
ne postoje spolovila
postoje samo ljudi koji te navlače
u svoj karnalni dio
koji se zove tijelo
i u biologiju koja se zatim pretvara u veliko spolovilo
koje privlači sebi one koji to žele
ispod njega je duša
vezana uz spavanje
uz puno sna i drijemanja
uz rituale gledanja tv serija
i forenzičare koji gledaju kosti
i detektive koji ubijaju jer moraju
tko će ti začeti mozak otvoriti ga i u njega uliti sebe
sav svoj crni sadržaj
hej mala ti si srela vraga
da mislim da jesam
ali bio je tako dobar
tako je igrao po pravilima
rekao mi je da me ne treba
da me ne želi
da nisam jedna i jedina
i da što ti je još rekao
da sam zanimljiva
da imam lijepe oči
ali da me ne treba
i da mogu biti ja a i da ne moram

a onda si srela koga
onda sam srela isusa
on je rekao da moram biti ja
i bila sam
nije to bio isus
to je bio bog
da zapravo je riječ o njemu

STVAR

stvar objavljuje
sebe
stvari druge preko nje govore
preko jedne stvari dolazi se do tisuću drugih stvari
govoriti iz srca nereda koji se obrazuje
i ima svijeće
i ima radio prijemnike koji obavljaju funkciju glasova
dakle
stvari imaju zase
zase-ban
igra riječi je omiljena
kad ne znaš što, rastavi riječ
polomi je
zatim uzmi i prilijepi
gledaj
napiši nešto onome kojega ne trebaš
i ubijaj se zbog onoga kojega trebaš
ne možeš jednostavno do osjećaja
ne treba dugo stvarima
da sazriju
one ne sazrijevaju
one se samo slamaju
one se zatim odlažu ili obavijaju prašinom
paučinom izmisle neke poslove

* * *

nadimaju se
i u njih ulaze likovi
amebe, ptice rugalice, pristojno ponašanje
naučena politesse
naučen francuski
u toj stvari ad acta
u toj stvari koju valja ponavljati dok senzualnost
radi svoje
drži je na životu
njezin se libido okreće drugim stvarima
ona je magnet
u tom pogledu
nije izmišljena
postoji klasa i vrsta stvari koje pripadaju magnetima.
nije ona jedina.
magneti se preruše u stvari
kad su umorni, kad više ne postoji snaga
onda shvaćaju druge
one koje nemaju doista mogućnost
nego biti
osjećati
ili životinje, dopirati do nečega.
stvari ne dopiru, njihovo je mjesto osigurati
prazninu u kojoj će naći ispunjenje.
rupu, pun kotao.
ući će u napižđen svijet.
zbilja ih ne volim
stvari koje su toliko spremne biti rupe.
zavidim im, stvarima koje me plaše u meni
u meni leži jedan bodež,
naoštren kompas i dva tri izmijenjena
izrečena prikrivena straha od mogućnost da me izdaju

da me ne ostave
samo da me tiho izdaju.
da otplove nekamo, da izađu iz maternice.

BILJKA

vidiš
ja sam sjeme
koje ulazi u postupak
izbijanja
svaki put je isto
moram van
osjećam to svim silama
steže me
dugo mi treba
bilo je još pokušaja
kad mi se učinilo da sam probilo zemlju
da sam iscrpilo jezik i da me on mora baciti van
ali ne
to nisu bili dan za to
bili su to dani svijanja
simulacije izlaska
su stvorile moje korijenje
ono mi je tijelo koje se trudilo izaći van
ali nije moglo
nego se svijalo i popustilo svaki put
svaki put je zemlja bila jača
nije me puštala nego me lovila kao smrt
kao crnilo ili bjesnilo
kao negativna stanja koja se gomilaju
koja su se pretvorila u moje tijelo
moj korijen svjedoči koliko je puta i koliko je bilo neuspjelih pokušaja
koliko me puta zemlja vratila natrag
rekla još nije vrijeme
svjetlo je čekalo vani
i ja lud od želje
i vrlo odlučan jednog dana sam joj probio himen
i ona je rekla ostavi spolne usporedbe

ova vrst izlaska je izlazak iz tame
a da bi izašao iz nje
moraš izgraditi put
tvoj je put na tvom tijelu
i kad se čini da više nemaš snage
jednog dana objavi se
dan kad sam izašao na tlo
kad sam zbilja izašao
i učvrstio se toliko jako
da sam čak pomislio da imam još kamo rasti
imam mogućnost rasti baš na svjetlu
i čudno je to
uvijek sam prije mislio da rast počinje u mraku
da sve što izlazi mora proći taj teški put
da bi znalo izaći
kako će izaći ono što nije ni ušlo
u neku ruku moramo svladati tamu
moramo početi iz nje
da bismo mogli i stekli pravo na svjetlo
sve treba zaslužiti
plitko korijenje je znak sretnog života

* * *

izašla sam
ne iz sebe
izašla sam iz crnila
i sad sve mogu raditi
ne treba više prolaziti kroz pakao
ne jednom je bilo dovoljno
korijenje je poteklo
ali na samoj površini
na toj tankoj kori je bilo čistište
kao neki jaki trenutak
kao ona vrhunska snaga koja treba za svaki prijelaz
prijelaz je vrlo kratak
trenutci
ili još manje
u kojima znamo da smo nešto ostavili iza sebe
nešto crno
kao zemlja u kojoj smo se rodili
ili bilo koja slika može poslužiti
ali sam prijelaz je stvar snage
vrlo kratko
u trenutku je gotovo čišćenje
sazrijevanje je završilo
i sad treba vidjeti kamo s novom snagom
na toj zemlji koju sam čekala
koja je možda raj
a možda i nije
ali je ljepša od tame
u kojoj sam provela pola života
ili možda još više
ne trebam više snagu
sad rast ide sam od sebe
sad se okrećem izvorima svjetlosti

sad primjećujem leptire
i oni dolaze do mene
sad vidim i zrake kako se zapravo usmjeravaju i prema meni
i one me štite
i voda dolazi u boljim danima dolazi kao kiša
možda dolazi i tuča
tko zna
nema više sigurnosti
ali ima svjetla
izlazak na najviše brdo
s kojeg gledam tamo dolje u dubini
veliku crnu rupu u kojoj sam se rodio
koja me obavijala i nije mi dala da se krećem
govorila mi je
lijepo je u zemlji
ja sam tvoj bog
nemoj misliti da vrijediš
svijet je sranje
mrzi one koje ti prilaze jer te hoće samo uništiti
to mi je govorila zemlja
i nije čudo da sam bježala od nje
da sam htjela pobjeći na svjetlo
da čujem druge riječi
makni se od nje
šaptalo mi je nešto
trebaš se maknuti
onda ćeš pisati o tome pjesme
ja ću ih pročitati
i neću ti se rugati
nego ću te razumjeti
slušala sam taj glas
kad sam prešla iz zemlje u svjetlo
shvatila sam da zamalo nisam izašla
malo je falilo
mogla sam ne izrasti

mogla sam se nikad ne pojaviti
mogla sam biti uvjerena da biljke rastu pod zemljom.

Irena Matijašević

Rođena 1965. u Zagrebu. Diplomirala komparativnu književnost i engleski jezik na Filozofskom fakultetu. Bila je članica predsjedništva Hrvatskog semiotičkog društva. Poeziju i eseje objavljivala u časopisima. Radi kao urednica na Trećem programu Hrvatskog radija. Objavila je tri zbirke poezije: *Naizgled* (2007), *Južne životinje* (2010) i *Danska H2O* (2012).

Biblioteka Online

knjiga 117

Irena Matijašević

JUŽNE ŽIVOTINJE

© 2015 Irena Matijašević

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

© LoloStock / Fotolia.com

ISBN 978-953-345-431-3 (HTML)

ISBN 978-953-345-432-0 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-433-7 (PDF)

ISBN 978-953-345-434-4 (MOBI)

Prvo izdanje

AGM, Zagreb, 2010.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba.**

